

Saksnr. 16/3651

23.03.2017

Høringsnotat - Forslag til forskriftsbestemmelser om aksjesparekonto

Innhold

1	Innledning	3
2	Hovedtrekk i ordningen med aksjesparekonto.....	3
3	Hvilke oppgaver må utføres av tilbyder	6
3.1	Innledning.....	6
3.2	Administrasjon av aksjesparekonto	6
3.3	Verdipapirer og kontanter på kontoen	8
3.4	Krav til inngåelse av avtale og informasjon til kontohaver mv.....	9
3.5	Skatterapportering.....	10
4	Hvem kan tilby aksjesparekonto	12
5	Bytte av tilbyder	13
5.1	Medvirkning ved bytte av tilbyder	13
5.2	Frister.....	14
5.3	Dekning av kostnader ved flytting	15
5.4	Produkt- eller prisregler som hindrer et effektivt flyttemarked	16
6	Overgangsordning	16
7	Utkast til forskriftsbestemmelser	18

1 INNLEDNING

I forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2017 ble det vedtatt en ordning som innebærer at personlige skattytere kan opprette aksjesparekonto. Innskudd på kontoen kan benyttes til å investere i børsnoterte aksjer, børsnoterte egenkapitalbevis og andeler i aksjefond. Gevinster ved realisasjon av aksjer, egenkapitalbevis eller fondsandeler på kontoen skattlegges ikke i forbindelse med realisasjonen, men først når midlene tas ut av kontoen.

Ved vedtakelsen av ordningen ble det gitt en forskriftshjemmel i skatteloven § 10-21 første ledd, slik at det kan reguleres i forskrift hvem som kan tilby aksjesparekonto og hvilke tjenester som må inngå i ordningen. Samtidig ble det varslet i Prop. 1 LS (2016-2017) at departementet ville sende ut et høringsnotat med forslag til hvem som skal kunne tilby ordningen, og en nærmere vurdering av hvordan ordningen teknisk kan utformes. Det ble forutsatt at reglene om aksjesparekonto skal tre i kraft når disse elementene er på plass.

I dette høringsnotatet foreslås det forskriftsbestemmelser om aksjesparekonto. Det foreslås at aksjesparekonto skal kunne tilbys av bank, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond. Videre gis det regler om tilbyders informasjonsplikt til kontohaver, krav til avtalen om aksjesparekonto og tilbyders kontoføring. Det foreslås også regler om overføring av aksjesparekonto til annen tilbyder og oppsigelse av konto.

2 HOVEDTREKK I ORDNINGEN MED AKSJESPAREKONTO

Skattlegging av aksjesparekonto og kontohaver er regulert i skatteloven § 10-21. Ordningen innebærer at personlige skattytere kan opprette en aksjesparekonto. Innskudd på kontoen kan benyttes til å investere i børsnoterte aksjer, børsnoterte egenkapitalbevis og aksjefond.

Det legges i Prp. 1 LS (2016-2017) til grunn at børsnoterte aksjer avgrenses på samme måte som ved formuesbeskatningen. Her skilles det mellom børsnoterte og ikke børsnoterte aksjer i forbindelse med verdsettelsen.

Det følger av Skatte-ABC at aksjer notert på Oslo Børs' hovedliste og Oslo Axess regnes som børsnoterte. Aksjer notert på OTC-listen/ NOTC (utarbeidet av Norges Fondsmeglerforbund) eller på Merkur Market regnes ikke som børsnoterte. Denne avgrensningen innebærer i praksis at aksjer notert på norske markedsplasser som har tillatelse etter børsloven til å drive virksomhet som regulert marked, anses som børsnoterte. Aksjer som kun er notert på multilaterale handelsfasiliteter anses ikke som børsnoterte.

Ordnningen omfatter børsnoterte aksjer i selskap hjemmehørende i EØS-land. Etter departementets syn bør en tilsvarende avgrensning med hensyn til vilkåret om at aksjene skal være børsnoterte benyttes for markedsplasser utenfor Norge. Det vil si at ordningen gjelder for aksjer i selskap hjemmehørende i et land innenfor EØS notert på et regulert marked i en EØS-stat, som definert i direktiv 2004/39/EF art 4 (1) nr. 14, og markedsplasser med tilsvarende regulering utenfor EØS.

Ordnningen omfatter også børsnoterte egenkapitalbevis. Departementet legger til grunn at tolkningen av børsnotert vil være den samme for egenkapitalbevis som for aksjer.

Aksjefond hjemmehørende innenfor EØS kan også inngå på kontoen. Det følger av de vedtatte reglene om aksjesparekonto i skatteloven § 10-21 annet ledd at aksjefond defineres som verdipapirfond med mer enn 80 prosent aksjeandel ved begynnelsen av inntektsåret. Departementet legger til grunn at beregningen av aksjeandel skal gjøres på samme måte som beregning av aksjeandel etter skatteloven § 10-20.

Finansdepartementet legger videre til grunn at det avgjørende vil være om vilkårene er oppfylt på investeringstidspunktet eller på tidspunktet for når de benyttes som innskudd på aksjesparekontoen. Det legges ikke opp til at andeler må tas ut av

ordningen selv om de på grunn av endringer etter investeringstidspunktet ikke lenger oppfyller vilkårene i ordningen.

Det følger av de vedtatte reglene i skatteloven § 10-21 at gevinster ved realisasjon av aksjer eller fondsandeler på kontoen ikke skattlegges i forbindelse med realisasjon, men først når midlene tas ut av kontoen. Utbytte fra aksjer og fondsandeler på aksjesparekontoen, går ikke inn på kontoen, men tilordnes aksjonæren direkte og skattlegges som normalt ved innvinning. Etter departementets syn er dette ikke til hinder for at det kan avtales at utbytte fra aksjer, egenkapitalbevis og aksjefond på kontoen skal tilføres kontoen direkte. I slike tilfeller vil utbytte anses som innskudd på kontoen, men må likevel oppgis til beskatning direkte på kontohavers hånd. Kontanter kan inngå på kontoen, men kontohaver kan ikke opptjene renter på kontantbeholdningen.

Skjermingsfradraget beregnes på grunnlag av kontohaverens innskudd på kontoen. For å motvirke tilpasninger rundt årsskifte settes skjermingsgrunnlaget til laveste innskudd i løpet av året tillagt eventuell ubenyttet skjerming fra tidligere år. Skjermingen kan trekkes fra både ved beskatning av utbytte og ved beskatning av uttak fra kontoen.

Ved uttak fra kontoen anses kontohaverens innskudd som det som tas først ut. Uttak ut over det som er skutt inn på kontoen, skattlegges som aksjeinntekt hos kontohaveren.

Det vil si at det gis fradrag for skjerming før inntekten oppjusteres og legges til alminnelig inntekt. Ved opphør av kontoen foretas det et skattemessig oppgjør.

Innestående ut over kontohaverens innskudd på kontoen skattlegges som aksjeinntekt. Midlene på en aksjesparekonto kan imidlertid overføres fra en tilbyder til en annen uten beskatning i forbindelse med bytte av tilbyder.

3 HVILKE OPPGAVER MÅ UTFØRES AV TILBYDER

3.1 Innledning

Tilbydere av aksjesparekonto skal føre og administrere aksjesparekonti, og blant annet gjennomføre beregninger og rapporteringer for skatteformål. De institusjonene som skal tilby aksjesparekonto må ha kompetanse og rutiner som gjør at de kan utføre de oppgavene som ordningen med aksjesparekonto krever. I den forbindelse må de også ha de nødvendige tillatelser til å kunne utføre disse oppgavene. Ved vurderingen av hvilke institusjoner som skal kunne tilby aksjesparekonto er det derfor viktig å klargjøre hvilke oppgaver ordningen krever.

3.2 Administrasjon av aksjesparekonto

En aksjesparekonto er en investeringskonto tilhørende en personlig skatteyter, og som inneholder en fortegnelse av en nærmere bestemt beholdning av i hovedsak børsnoterte aksjer, aksjefond og kontantinnskudd eiet av skattyteren. Kontoen er først og fremst en teknisk konstruksjon for å håndtere de skattemessige sidene av ordningen, og er ikke et finansielt instrument eller spareprodukt som sådan.

Departementet legger til grunn at aksjesparekontoen må føres elektronisk ved hjelp av programvare med nødvendig funksjonalitet og sikkerhetsløsninger. Etter det departementet forstår, benytter mange potensielle tilbydere i dag IT-systemer som kan betjene en ordning med aksjesparekonto uten omfattende utviklingsarbeid.

Departementet antar at ordningen i stor grad kan baseres på eksisterende systemer som bygges ut for å håndtere nødvendig skatteberegninger og rapporteringer.

Den sentrale oppgaven for tilbydere av aksjesparekonto er å administrere og føre aksjesparekontoen og å oppbevare midlene på vegne av kontohaver. Dette innebærer blant annet å opprette, føre og vedlikeholde en særskilt kontooppstilling for hver aksjesparekonto med tilhørende informasjon om blant annet kontohaver, hvilke midler som til enhver tid inngår og opplysninger for skatteformål, herunder om inngangsverdi og skjermingsfradrag. Departementet viser til forslag til § 10-21-4 om hvilke opplysninger tilbyder som minimum må føre oversikt over. Departementet legger til

grunn at tilbyder må ha gode systemer for å sikre korrekt føring av de midler som til enhver tid inngår på kontoen, og at kontoen må holdes løpende oppdatert. Kontoen må også være klart avgrenset og merket med aksjesparekonto, eller en forkortelse som lett kan identifisere kontoen som en aksjesparekonto.

Det er ikke lagt opp til krav om at en aksjesparekonto skal føres av et verdipapirregister, men i praksis vil det være slik at mange av de verdipapirer som kan inngå i en aksjesparekonto, vil være innført i et verdipapirregister. Gjennom kravene om at selskap som noteres på regulert marked må være allmennaksjeselskap, og gjeldende plikt for aksjer i norske allmennaksjeselskap til å innføres i et verdipapirregister, vil norske børsnoterte aksjer i dag i praksis være innført i verdipapirregisteret som føres av Verdipapirsentralen ASA. Det er ikke et tilsvarende krav om at verdipapirfondsandeler skal føres i et verdipapirregister, men mange norske forvaltningsselskaper har likevel valgt å innføre verdipapirfondsandelene i Verdipapirsentralen ASAs verdipapirregister. Forvaltningsselskaper som ikke har valgt å benytte seg av et verdipapirregister, fører andelseierregisteret selv.

Departementet er kjent med at Verdipapirsentralen ASA arbeider med å tilrettelegge for ulike løsninger knyttet til ordningen med aksjesparekonto som tilbydere av aksjesparekonto vil kunne benytte seg av. Verdipapirsentralen ASA vil blant annet legge til rette for opprettelse og føring av aksjesparekonti som en VPS-konto merket "ASK", og overføring av børsnoterte aksjer og verdipapirfondsandeler til nyopprettede ASK-konti. VPS' føring av ASK-konto vil da utgjøre, eller eventuelt inngå som del av, den aksjesparekonto som tilbyder administrerer på vegne av kontohaver. De tjenester et verdipapirregister kan yte i forbindelse med ordningen, må ligge innenfor den virksomhetsbegrensning som gjelder for virksomheten.

Hvilke nærmere oppgaver tilbyder må utføre med hensyn til oppbevaring av midlene vil blant annet avhenge av hvordan de enkelte finansielle instrumentene er registrert. Det sentrale er at tilbyder skal ha kontroll over de midler som inngår på kontoen slik at det

er samsvar mellom det som fremgår av kontoen og de reelle forhold. Slik kontroll kan eksempelvis sikres ved at tilbyder er registerfører for aksjesparekontoen i verdipapirregisteret, fører forvalterkonti, eller for øvrig holder instrumenter i depot i tilfelle de finansielle instrumentene ikke er dematerialisert. Sistnevnte vil kunne være aktuelt for noe få utenlandske aksjer. Forvaltningsselskaper som selv fører andelseierregisteret for forvaltede fond vil kunne oppnå tilstrekkelig kontroll gjennom registerføringen. For å kunne være forvalter (nominee) og føre forvalterkonti må tilbyder ha de nødvendige tillatelser etter verdipapirregisterloven § 6-3 og eventuelt verdipapirfondforskriften § 13-2. I tillegg vil tilleggstjenesten oppbevaring og forvaltning etter sektorlovgivningen kunne kreves. Forvaltningsselskaper kan yte tjenesten oppbevaring og forvaltning av fondsandeler, men for å få denne tilleggstjenesten krever lovens system at forvaltningsselskapet også har tillatelse til å yte aktiv forvaltning, jf verdipapirfondloven § 2-1 (3). Norske aksjer tilhørende nordmenn kan ikke være forvalterregistrert, jf. allmennaksjeloven § 4-10.

3.3 Verdipapirer og kontanter på kontoen

Hensynet til en mest mulig effektiv konkurranse taler for at tilbyderne av aksjesparekonto, innenfor de midler som lovlig kan inkluderes i en aksjesparekonto, ikke kan begrense det universet av verdipapirer som kontohaver kan kreve inntatt på en konto. Både ulikheter i tilbyders tillatelser, virksomhetsbegrensingsregler, forretningsområde og særtrekk ved det enkelte finansielle instrumentet tilsier likevel at tilbyder må kunne begrense universet av lovlige finansielle instrumenter.

Departementet legger derfor opp til at den enkelte tilbyder på generelt grunnlag, kan avgrense hvilke finansielle instrumenter som kan føres på aksjesparekontoer de tilbyr.

Forutsetningen for ordningen med aksjesparekonto er at innskudd på kontoen skal investeres i børsnoterte akser, børsnoterte egenkapitalbevis og aksjefond. I forbindelse med for eksempel reinvesteringer kan det bli aktuelt å la kontanter bli stående på kontoen i kortere perioder. Kontanter kan derfor inngå i en aksjesparekonto.

Kontohavers kontantinnskudd kan enten stå på en bankkonto i kontohavers navn der

tilbyder har fullmakt til å disponere over midlene på vegne av kontohaver og som lenkes til aksjesparekontoen, eller inngå på en klientkonto som tilbyder oppretter for formålet. Kontoen må identifiseres som en konto som inngår i en aksjesparekonto. Konsekvensene ved de to alternativene kan være forskjellige både for kontohaver og tilbyder, blant annet med hensyn til innskuddsgarantiordninger da kontohavers midler på tilbyders felles klientkonto normalt ikke vil være dekket. Det kan være hensiktsmessig at kontohaver gis rett til å velge å benytte en bankkonto i eget navn. Det kan også være slik at tilbyders tillatelser kan begrense muligheten til å plassere kontohavers kontante midler på en felles klientkonto. Tilbyder må håndtere kundens midler etter de regler som tilbyder er omfattet av for så vidt gjelder beskyttelse av kundens aktiva. For verdipapirforetak vises det til verdipapirhandelloven § 9-11 og verdipapirforskriften §§ 9-16 - 9-20.

Kontantinnskudd som inngår i aksjesparekontoen vil ikke være rentebærende for kontohaver. Det antas dermed at det normalt vil være hensiktsmessig at beholdningen av kontante midler begrenses.

3.4 Krav til inngåelse av avtale og informasjon til kontohaver mv.

Etter departementets syn er det viktig at kunden får tilstrekkelig informasjon før avtaleinngåelsen. Det foreslås derfor at tilbyder må gi kunden nødvendig informasjon av betydning for beslutningen om å opprette en aksjesparekonto. Det gjelder blant annet informasjon om eventuelle gebyrer knyttet til kontoen, hvordan skattereglene virker og hvilke midler som kan inngå på kontoen. Det foreslås at det særskilt må opplyses at det ikke vil påløpe renter på kontanter som står på kontoen, og om innskuddsgarantiordningen.

Videre foreslås det at avtalen om aksjesparekonto må inngås skriftlig mellom tilbyder og den som ønsker opprettet kontoen. Avtalen skal blant annet regulere opprettelse, føring og avvikling av aksjesparekontoen, og inneholde bestemmelser om opplysningsplikt og andre vilkår for kontoføringen, herunder om eventuelle gebyrer

kundene må betale for kontoføringen. Avtalen kan ikke inneholde bestemmelser som er uforenlig med de krav som gjelder for en aksjesparekonto. Det vises til forslag til § 10-21-3 om hva avtalen som minimum skal regulere.

Når en kunde ønsker å opprette en aksjesparekonto, må tilbyderen etterleve de krav som følger av hvitvaskingsloven med tilhørende forskrifter om blant annet identifikasjonskontroll. Tilbyderne må for øvrig også overholde annen alminnelig lovgivning som vil gjelde for virksomheten, herunder personopplysningsloven og markedsføringsloven.

Etter departementets syn må tilbyder pålegges å gi kontohaver periodisk informasjon om beholdningen på aksjesparekontoen minimum to ganger i året. Dersom kontohaver har kontantinnskudd på aksjesparekontoen, skal kontohaver gjøres særlig oppmerksom på det, og det skal informeres om at det ikke påløper renter på kontoen. Det vises til forslag til § 10-21-2 annet ledd.

Departementet er kjent med at mange aktører er interessert i å tilby aksjesparekonto, og det legges til grunn at konkurransen på markedet, særlig i startfasen vil være stor. Effektiv konkurranse tilsier at det ikke vil være behov for å regulere gebyrstruktur og størrelsen på gebyrene knyttet til aksjesparekontoen. Departementet ser likevel behov for å påpeke at prisingen kun skal reflektere tjenestene knyttet til selve aksjesparekontoen, og at dersom det skal ytes andre tjenester til kunden, for eksempel investeringstjenester, så må dette prises separat.

3.5 Skatterapportering

Departementets foreslår at tilbyder av aksjesparekonto skal være ansvarlig for skatterapporteringen av aksjesparekontoen, slik at utbytte, gevinst, tap og formue kan forhåndsutfylles på kontoeierens skattemelding. Tilbyderen vil være den som har best oversikt over kundens konto, og som etter regelverket er pålagt å holde oversikt over innskudd/uttak og foreta skjermingsberegninger. Det fremgår av

skatteforvaltningsloven § 7-3 første ledd at banker, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper plikter å gi opplysninger om finansielle forhold. Det skal gis opplysninger om alle forhold som har betydning for skattleggingen, herunder skjermingsberegninger, se også skatteforvaltningsforskriftens § 7-3-4 første ledd bokstav c nr. 9. Departementet vil vurdere om det er behov for endringer i skatteforvaltningslovens rapporteringskrav for å kunne pålegge tilbyderer den nødvendige rapporteringsplikten. Departementet påpeker at også utenlandske tilbydere av aksjesparekontoer bør være omfattet av rapporteringsplikten.

Ved brudd på rapporteringsplikten vil tilbyderer kunne sanksjoneres ved at det ilegges tvangsmulkt, se skatteforvaltningsloven kapittel 14.

For at Skatteetaten skal kunne forhåndsutfylle skattemeldingen til kontohaverne er det behov for følgende opplysninger for hver enkelt konto fra tilbyderer:

- innskuddene (inngangsverdien),
- ubenyttet skjermingsfradrag fra tidligere år,
- skjermingsgrunnlag
- mottatt utbytte
- skattepliktig utbytte
- kontantbeholdning
- uttak fra kontoen i løpet av skattleggingsperioden.
- beregnet skjermingsfradrag for skattleggingsperioden,
- skattepliktig gevinst/tap ved uttak på kontoen i løpet av skattleggingsperioden,
- kontoens markedsverdi (formuesverdi) ved årsskiftet

Opplysningene skal leveres på det formatet Skattedirektoratet bestemmer.

4 HVEM KAN TILBY AKSJESPAREKONTO

Av konkurransemessige hensyn er det en fordel med flest mulig tilbydere av aksjesparekonto. De oppgaver som tilligger tilbyder av en aksjesparekonto henger nært sammen med virksomhet som krever tillatelse som enten bank, verdipapirforetak og til dels også forvaltningsselskap for verdipapirfond. Departementet foreslår at aksjesparekonto kun skal kunne tilbys av foretak med nevnte tillatelser i Norge eller i annen EØS-stat. Disse foretakene vil være under tilsyn av Finanstilsynet, eller tilsynsmyndighet i hjemlandet.

Det enkelte foretak innenfor disse tre gruppene må påse at de kan utføre de tjenester føring av en aksjesparekonto innebærer med de virksomhetsbegrensningsregler som gjelder og de spesifikke tillatelser eller samtykker foretaket har. Departementet legger til grunn at dette normalt innebærer at foretaket må kunne oppbevare og forvalte kunders finansielle instrumenter og midler. Midler på aksjesparekonto kan kun benyttes til å investere i børsnoterte aksjer, børsnoterte egenkapitalbevis og andeler i aksjefond. Dette innebærer at tilbyder av aksjesparekonto må kunne utføre de nødvendige oppgaver knyttet til disse finansielle instrumentene. Tilbyder kan begrense aksjesparekontoen til for eksempel egenforvaltede aksjefond. I så fall legges det til grunn at forvaltningsselskapet ved å føre andelseierregisteret, eller ved å være registerfører i et verdipapirregister, anses å ha tilstrekkelig kontroll over andelene.

Departementet foreslår ingen endringer i reglene om hvilke tjenester og annen virksomhet de tre typer av institusjoner kan drive. Det nærmere innholdet i tilbudet til den enkelte tilbyder av aksjesparekonto, må derfor tilpasses de konkrete tillatelser og regulering den enkelte institusjon er omfattet av.

5 BYTTE AV TILBYDER

5.1 Medvirkning ved bytte av tilbyder

Ordningen med aksjesparekonto legger opp til at en skatteyter skal ha mulighet til å åpne konti hos mer enn én tilbyder. Det følger også av skatteloven § 10-21 åttende ledd at en aksjesparekonto overføres fra en tilbyder til en annen uten beskatning. Dette gjøres for å unngå innlåsingeffekter for kontohaverne, samt sikre effektiv konkurranse mellom tilbyderne. Det legges imidlertid ikke opp til at skattyter kan ha flere kontoer hos samme tilbyder.

For å sikre en reell flyttemulighet med et aktivt flyttemarked, er det viktig at både avgivende og mottakende tilbyder bidrar til en effektiv flytteprosess. Det foreslås å oppstille krav til medvirkning fra tilbyderne i forbindelse med bytte av tilbyder. Det vil si at det oppstilles en plikt for avgivende tilbyder til å overføre hele beholdningen av verdipapirer og kontantbeholdning på aksjesparekontoen til annen tilbyder hvis kontohaver ønsker det. Videre foreslår departementet at avgivende tilbyder skal være forpliktet til å overføre all relevant informasjon av skattemessig betydning, herunder om innskudd på kontoen, utbetalt utbytte, uttak fra kontoen, ubenyttet skjermingsgrunnlag fra tidligere år og laveste innskudd på kontoen i overføringsåret til den nye tilbyderen. Dette skal sikre at den nye tilbyderen blir i stand til å innrapportere korrekt ved utgangen av skattleggingsperioden.

Rapporteringen må også skje på et format som er lesbart både for den avgivende tilbyderen og den nye tilbyderen. Departementet ønsker i høringen innspill fra næringslivet på om den ønsker at rapporteringsformatet skal fastlegges ved forskrift. Ved overføring av opplysninger mellom tilbydere må tilbyderne påse at personvernlovgivningen ivaretas.

Dersom flyttingen omfatter instrumenter som ikke føres i verdipapirregister, slik som andeler i tilbyders egenforvaltede fond ført i et andelseierregister av tilbyder selv, legger departementet til grunn at avgivende tilbyder skal legge til rette for at

mottakende tilbyder kan benytte forvalterløsninger (nominee) for oppbevaring av disse verdipapirene på kundens vegne etter flyttingen. Avgivende tilbyder har derimot ingen plikt til å tilby forvalterløsninger for instrumenter fra tredjepart.

Som det fremgår ovenfor under punkt 3.3, legges det opp til at tilbydere kan ha begrensninger i hvilke verdipapirer det tilbyr på aksjesparekonto. Etter departementets syn bør mottakende tilbyder ikke ha plikt til å motta verdipapirer i forbindelse med skifte av tilbyder, ut over de verdipapirer som tilbys andre kontohavere som tegner ny aksjesparekonto direkte hos dem. Dersom kontohaver har verdipapirer som overtakende tilbyder ikke mottar på kontoen, vil kontohaveren ha mulighet for å realisere disse verdipapirene og deretter overføre vederlaget i forbindelse med flytting.

Hensynene til å unngå innlåsing for kontohaveren og å sikre effektiv konkurranse mellom tilbyderne, kan tilsi at kontohaverne også bør kunne flytte deler av sine verdipapirer og kontantbeholdning på konto hos en tilbyder til konto hos en annen tilbyder uten beskatning. Dette er ikke regulert i skatteloven § 10-21. En slik rett til skattefri flytting av verdipapirer uten beskatning, vil blant annet kreve regler om fordeling av innskudd og skjermingsgrunnlag mellom de to kontoene. Departementet vil vurdere endringer i skatteloven § 10-21 slik at det åpnes for skattefri flytting av verdipapirer mellom kontohavers aksjesparekontoer. I denne forbindelse bes det om høringsinstansenes syn på om det er behov for å kunne flytte deler av midlene for å oppnå tilstrekkelig konkurranse i markedet.

5.2 Frister

Departementet foreslår at tilbydere ikke skal kunne pålegge kunder oppsigelsesfrist på kontoen. Bytte av tilbyder kan gjennomføres ved at mottakende tilbyder etter fullmakt fra kunden, sender avgivende tilbyder en flyttebegjæring. Departementet legger til grunn at slike flyttebegjæringer skal behandles fortløpende og så snart som mulig. Det foreslås at verdipapirer, kontantbeholdning og nødvendige skatteopplysninger skal overføres fra avgivende til mottakende tilbyder senest 10 virkedager etter mottatt

flyttebegjæring. Dersom det på et senere tidspunkt åpnes for å flytte kun deler av innholdet på kontoen, bør samme frist gjelde også i slike tilfeller. Etter departementets syn bør det også gjelde tilsvarende frister ved oppsigelse av konto fra kontohaver.

I enkelte tilfeller kan kontohaver i forbindelse med flyttingen velge å realisere enkelte eller samtlige av investeringene på kontoen for å flytte kontantbeholdning, f. eks. fordi mottakende tilbyder ikke tilbyr tjenester for alle verdipapirer som står på kontoen. For de fleste verdipapirer med normale oppgjørsregler vil fristen på 10 dager være tilstrekkelig til å sikre en forsvarlig flytting inkludert oppgjør for de realiserte verdipapirene. For verdipapirer med begrenset likviditet, f.eks. enkelte spesialfond eller UCITS-fond som følger lovens minimumskrav, vil det kunne være umulig å realisere innenfor den generelle fristen på 10 dager. I slike tilfeller skal eksisterende kontantbeholdning, instrumenter som skal flyttes uten realisering, og oppgjør for realiseringer av verdipapirer som har daglig eller tilnærmet daglig likviditet, flyttes innen fristen på 10 virkedager, mens oppgjør for de verdipapirer som det ikke er åpning for å realisere innenfor fristen, overføres separat senest 5 virkedager etter oppgjørstidspunkt for de aktuelle verdipapirene.

5.3 Dekning av kostnader ved flytting

Departementet legger til grunn at avgivende tilbyder kan kreve dekning av kostnader ved flytting eller opphør av konto. Kostnadene kan belastes kunden i form av et flyttegebyr eller gebyr for oppgjør av konto. Slike gebyr bør ikke kunne settes så høyt at de er til hinder for et effektivt flyttemarked. Departementet foreslår derfor at det settes et tak på hvor høye gebyr som kan kreves til dekning av kostnader i forbindelse med flytting eller opphør av konto. Departementet ber om høringsinstansenes synspunkter på dette, og på hvilke beløpsgrense som bør gjelde. Dersom kunden velger å realisere verdipapirer for å flytte kontantbeholdning i stedet for verdipapirer, skal kostnader til kurtasje o.l. i forbindelse med realiseringen dekkes av kunden etter vanlige satser.

Mottakende tilbydere har rett til kostnadsdekning i form av et nøkternt gebyr. I den grad tilbydere velger å ta et slikt gebyr, skal dette klart framgå av prislister, og konkurransesituasjonen vil ventelig bidra til at dette holdes på et meget lavt nivå. Det antas også at kostnadseffektive selvbetjeningsløsninger for flytting vil kunne utvikles, forutsatt at disse i tilstrekkelig grad ivaretar identitetskontroll og andre sikkerhetslementer.

Alle tilbydere plikter å spesifisere gebyret ved en eventuell flytting og ta dette inn i kontoavtalen mellom kunde og tilbyder når kontoen opprettes. Departementet legger til grunn at det avtalte gebyret kan justeres i henhold til konsumprisindeksen siden avtalen kan løpe over flere tiår.

5.4 Produkt- eller prisregler som hindrer et effektivt flyttemarked

For å sikre et reelt og effektivt flyttemarked, er det påkrevd at tilbydere av aksjesparekontoen ikke etablerer produkt- eller prisregler som hindrer den frie flytteretten. Krav om at aksjesparekontoen må inngå som del av en bredere produktpakke, innløsningsgebyr som kun pålegges ved flytting og ikke ved vanlig omplassering innenfor kontoen, rabatter basert på besittelse av bestemte produkter med begrenset flyttemulighet, rabatt etter kontoens ansiennitet eller forsøk på å vinne kontohaver tilbake under flytteprosessen, er eksempler på regler og praksis som normalt vil anses som hindre for fri flytterett. Departementet vil vurdere om det er behov for å regulere dette nærmere.

6 OVERGANGSORDNING

Departementet viser til overgangregelen som tillater at skattytere i inntektsåret 2017 kan overføre børsnoterte aksjer, børsnoterte egenkapitalbevis og andeler i aksjefond til aksjesparekonto uten beskatning. Ved overføringen skal inngangsverdien på aksjene og fondsandelene videreføres med kontinuitet. Summen av disse inngangsverdiene tillagt eventuelle kontantinnskudd utgjør innskuddet herunder skjermingsgrunnlaget på

aksjesparekontoen. Videre skal ubenyttet skjerming knyttet til de overførte aksjene og fondsandelene videreføres på aksjesparekontoen.

For aksjer notert på Oslo Børs og Oslo Axess, vil Skatteetaten ha registrert inngangsverdier og ubenyttet skjerming i aksjonærregisteret. Disse opplysningene er underlagt taushetsplikt. Etter skatteforvaltningsloven § 3-7 bokstav a kan skattyter samtykke til opplysninger gjøres kjent. Etter departementets syn kan det være hensiktsmessig at avtalen mellom tilbyder og kontohaver inneholder et samtykke til at tilbyder kan innhente opplysninger om inngangsverdi og ubenyttet skjerming, når det overføres verdipapirer til aksjesparekonto med kontinuitet i henhold til overgangsbestemmelsen. Departementet vil vurdere om dette også bør reguleres i forskriftens § 10-21-3.

Overgangsordningen innebærer at skattyter kan velge om han vil overføre alle sine aksjer og andeler i aksjefond til en aksjesparekonto, eller overføre deler av sin beholdning av aksjer og andeler i aksjefond. Skattyter har dermed valgfrihet knyttet til hvilke aksjer og andeler i aksjefond han vil overføre. Skattyter kan også opprette aksjesparekonto hos en eller flere tilbydere. Han kan da velge hvilke aksjer og andeler i aksjefond som overføres til hvilken aksjesparekonto. Departementet legger til grunn at fifu-prinsippet (først inn, først ut) i sktl. § 10-36 gjelder ved overføring av aksjer og andeler i aksjefond til aksjesparekonto. Dette innebærer at dersom deler av aksjebeholdningen overføres, skal de aksjer som skattyter først har ervervet anses som de aksjer som først blir overført til aksjesparekontoen.

Departementet har fått tilbakemeldinger fra enkelte aktører om at overgangsperioden i 2017 er kort, særlig tatt i betraktning av at det tar tid å få forskriften og endelige tekniske løsninger på plass. Departementet ber derfor om høringsinstansenes syn på behovet for å forlenge overgangsperioden.

7 UTKAST TIL FORSKRIFTSBESTEMMELSER

Forskrift om endring i forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14.

Fastsatt av Finansdepartementet xx. xx 2017 med hjemmel i lov 19. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 10-21 første ledd.

Ny § 10-21 skal lyde:

§ 10-21. Skattlegging av aksjesparekonto og kontohaver

§ 10-21-1. Hvem som kan tilby aksjesparekonto

Aksjesparekonto kan tilbys av institusjoner som har tillatelse fra norske myndigheter til å drive virksomhet her i riket som bank, verdipapirforetak eller forvaltningsselskap for verdipapirfond.

Aksjesparekonto kan også tilbys av bank, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond som er hjemmehørende innenfor EØS, og som har adgang til å drive tilsvarende virksomhet som nevnt i første ledd her i riket.

§ 10-21-2. Tilbyders informasjonsplikt

Før avtalen om aksjesparekonto inngås, skal tilbyder gi kontohaver opplysninger om hvilke midler som kan inngå på kontoen, relevante skatteregler og kostnader knyttet til kontoen. Tilbyder skal også opplyses om at det ikke løper renter på inntestående kontanter på kontoen, og om forholdet til innskuddsgarantiordningen.

Tilbyder skal minimum to ganger i året gi kontohaver periodisk informasjon om beholdningen av finansielle instrumenter og kontanter på aksjesparekontoen. Kontoutskriften skal også gi informasjon om kontohavers samlede innskudd på kontoen. Dersom det er kontanter på kontoen, skal det gjøres særlig oppmerksom på at det ikke påløper renter på kontantbeholdningen.

§ 10-21-3. *Avtale om aksjesparekonto*

Avtale om aksjesparekonto skal inngås skriftlig. Avtalen skal angi hvilke midler som kan inngå på kontoen. Den skal regulere føring og avvikling av kontoen og tilleggstenester institusjonen skal yte. Avtalen skal også fastsette eventuelle gebyrer for kontoføringen, samt dekning av kostnader i forbindelse med flytting eller avvikling av konto.

§ 10-21-4. *Kontoføring*

Tilbyder skal føre aksjesparekontoen og oppbevare inntående finansielle instrumenter og kontanter på kontoen. Kontoen skal angi:

- a) Innskudd på kontoen
- b) Oversikt over finansielle instrumenter på kontoen
- c) Kontantbeholdning
- d) Ubenyttet skjermingsfradrag fra tidligere år
- e) Skjermingsgrunnlag
- f) Beregnet skjermingsfradrag for skattleggingsperioden
- g) Skattepliktig uttak på kontoen i løpet av skattleggingsperioden
- h) Kontoens markedsverdi ved årsskiftet
- i) Mottatt utbytte

§ 10-21-5 *Overføring og oppsigelse av konto*

Ved begjæring fra annen tilbyder om overføring av aksjesparekontoen, skal tilbyder innen 10 virkedager overføre alle finansielle instrumenter og kontanter på kontoen til den nye tilbyderen. Oppgjør for salg av verdipapirer med oppgjørstid ut over 10 dager, overføres til ny tilbyder senest fem dager etter oppgjørstidspunktet. Tilbyder skal også overføre informasjon som nevnt i § 10-21-4, og annen informasjon som er nødvendig for at den nye tilbyderen skal kunne foreta korrekt innrapportering til skattemyndighetene ved utgangen av skattleggingsperioden. Tilbydernes krav om dekning av kostnader i forbindelse med flytting av konto kan ikke overstige XX.

Frister og regler for dekning av kostnader i første ledd gjelder tilsvarende ved kontohavers oppsigelse av konto.